

GroenLinks Bommelerwaard, p/a Hoogsdenhof 28, 5301 ZB Zaltbommel

Aan: Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. Programmabureau - dhr. R. Duzijn
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Betreft: zienswijze OIP Tuinbouw Bommelerwaard
zaaknummer 2014-012292

Zaltbommel, 30 december 2014

Zeer geacht college,

GroenLinks Bommelerwaard, mede namens de fracties Zaltbommel en Maasdriel, heeft kennis genomen van het onlangs door u vastgestelde 'Ontwerp inpassingsplan Herstructurering Glastuinbouw en Paddenstoelenteelt Bommelerwaard' (PIP). Hierbij ontvangt u onze zienswijze - op hoofdlijnen - ten aanzien van dit voor de Bommelerwaard belangrijke ruimtelijke plan.

GroenLinks Bommelerwaard is zeer teleurgesteld door het ontwerp PIP, zoals dat nu, vijf jaar nadat door GS, de B&W's van Zaltbommel en Maasdriel en het bestuur van Waterschap Rivierenland de Samenwerkingsovereenkomst Herstructurering Glastuinbouw en Paddenstoelenteelt Bommelerwaard is ondertekend, wordt voorgelegd. GroenLinks ziet van de ambities en de daarmee geschapen verwachtingen (te) weinig terug. Dit PIP stelt in de ogen van GroenLinks Bommelerwaard niet de juiste ruimtelijke kaders en randvoorwaarden voor een voldoende duurzame ontwikkeling van de glastuinbouw en de paddenstoelenteelt in de Bommelerwaard waarmee ook de gewenste landschappelijke kwaliteitsverbetering in de streek behaald wordt.

Het PIP zou in de ogen van GroenLinks Bommelerwaard in moeten zetten op een (door-)ontwikkelen van deze bedrijfstak in een concentratie nabij de A2. Het reserve-intensiveringsgebied Velddriel is het gebied waar deze ontwikkeling moet starten. In plaats daarvan ziet GroenLinks dat het reserve-intensiveringsgebied Zuilichem-Oost, zeer ongewenst vanuit landschappelijk oogpunt en in afwijking van de SOK, in het ontwerp-PIP direct al in gebruik genomen gaat worden en dat Velddriel-Oost in de ontwikkeling zoals die nu bestuurlijk begeleid wordt, 'in de ijskast wordt gezet'. Onbegrijpelijk en onverteerbaar voor GroenLinks Bommelerwaard. GS faciliteert niet de maatschappelijk gewenste ontwikkeling, maar de financiële belangen van enkele in de regionale tuinbouwwereld invloedrijke grondeigenaren. Een aantal doelstellingen is zo uit het oog verloren, zoals het voldoen aan "de eisen en wensen die heden ten dage politiek/maatschappelijk worden gesteld aan de ruimtelijke kwaliteit van de Bommelerwaard en dat verbeteringen gewenst zijn".

Extensiveringsgebieden staan in het PIP wel op de kaart, maar door het faciliteren van enkele 'bedrijven met perspectief' vindt er vooralsnog intensivering plaats. In het PIP ontbreekt een strategie die de SOK-doelstelling van afbouw van de glastuinbouw in deze gebieden op termijn als reëel perspectief aannemelijk maakt. Dat maakt de aanduiding extensiveringsgebied feitelijk tot een dode letter. Zo worden de genoemde doelstellingen voor de extensiveringsgebieden niet gehaald, namelijk: een duurzame, alternatieve ruimtelijke invulling, deze deelgebieden en haar directe omgeving leefbaar te houden dan wel leefbaarder te maken en de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten in deze extensiveringsgebieden en de Bommelerwaard als geheel te versterken en te benutten.

Het ontgaat GroenLinks wat het perspectief is waar GS met dit PIP op wil sturen. Vanuit het perspectief van duurzame ontwikkeling en de visie die daarvoor t.a.v. de noodzakelijke verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit in documenten door de bestuurlijke partijen wordt aangegeven (aparte tuinbouwriolering en –zuivering noodzakelijk), betekent uitbreiding van deze bedrijven en in stand houden en vergroten van het probleem. Aansluiting van deze bedrijven op de beoogde tuinbouwriolering is kostentechnisch namelijk niet realistisch. En dus zullen de kosten die op termijn gemaakt moeten worden om deze vergrote ondernemingen aan de milieueisen te laten voldoen, nog meer bedragen dan ze nu al zijn. GS regelt tegelijk met het PIP niet, dat als de betreffende ondernemers gebruik maken van de uitbreidingsmogelijkheden, die kosten als nu al voor die ondernemers voorzienbare kostenpost voor eigen rekening zullen zijn. Vastgelegd moet worden dat elke aanspraak op afwentelen op de overheid / belastingbetaler in de toekomst onmogelijk zal zijn, omdat het de eigen keuze van de ondernemer is om z'n investeringen op de huidige locatie te blijven richten! Door politiek-bestuurlijk voor zo'n weg te kiezen, wordt het bedrijfseconomisch toekomstperspectief op termijn voor de betreffende bedrijven een ander – en daarmee worden de mogelijkheden voor een andere en veel duurzamere ruimtelijke ontwikkelingsstrategie veel groter gemaakt. GroenLinks beschouwt het ontbreken van deze noties als een grote omissie in (de toelichting van) het PIP en de begeleidende documenten!

Langs de lijnen die het ontwerp-PIP gaat faciliteren blijft de ontwikkeling van de glastuinbouw in de ogen van GroenLinks 'voortmodderen langs de oude wegen'. In figuurlijke zin, maar ook in letterlijke zin. Want de tuinbouwlogistiek verplaatst via dit ontwerp-PIP haar zwaartepunt niet vanuit het westen van de Bommelerwaard naar de A2-corridor. Waardoor ondanks de investeringen in weg-infrastructuur de ervaren verkeersdruk en -onveiligheid door de grote vrachtauto's voor de inwoners van de dorpen in de West-Bommelerwaard blijft.

GroenLinks waardeert de bescheiden verbeteringen die vanuit het proces van de SOK zijn voortgekomen, zoals wat aandacht voor landschappelijke inpassing, inmiddels niet meer als grote winstpunten en daarmee als de legitimatie van de bestuurlijke inzet voor de tuinbouw in de Bommelerwaard. We ervaren die nu nog slechts als een schaamlap voor het onvermogen om maatschappelijke grip te krijgen op een autonoom ontwikkelende sector met grote maatschappelijke impact. Deels begrijpen wij dat onvermogen: het gaat economisch al een aantal jaren slecht met deze sector. Waardoor er geen financiële armslag voor investeren is bij de bedrijven en de sector dus min of meer vleugellam is. De bestuurlijke reactie daarop is echter niet de juiste: de overheid zou nu ook pas op de plaats moeten maken met de publieke investeringen t.b.v. de sector die in de eerste plaats zelf haar duurzame ontwikkeling vorm moet geven en betalen. In plaats daarvan lijkt de overheid risicodragend te gaan voorfinancieren en mogelijk mee-investeren in de tuinbouwriolering en –zuivering. GroenLinks vindt dat een onverantwoorde weg. Evenals de gemeenteraad van

Zaltbommel in april van dit jaar heeft gedaan, moet ook de provincie als uitgangspunt nemen dat kosten en risico's van de tuinbouwriolering en -zuivering voor de tuinbouwsector zelf zijn!

De reactie op de recessie van de overheid zou moeten zijn: een duidelijk, strak ruimtelijk kader maken, waardoor die enkele bedrijven die nu wel kunnen investeren gefaciliteerd kunnen worden mits voldoende duurzaam en verdere verduurzaming op termijn niet in de weg staand. Verder vooral: pas op de plaats! De maatschappelijke investeringen pas uitvoeren wanneer en voor zover de investeringen door de sector zelf deze verantwoord maken.

GroenLinks Bommelerwaard roept middels deze zienswijze ook de fracties in PS op om voor zo'n 'pas-op-de-plaats' aangepaste ontwikkelings- en publieke investeringsstrategie te kiezen. En daarbij een aangepast PIP vast te stellen met strakkere ruimtelijke kaders om voor te sorteren op duurzame ontwikkeling op korte en langere termijn, waarmee tegelijk de omgevingskwaliteit zal verbeteren.

Namens GroenLinks Bommelerwaard,

E. van der Speld
secretaris